

वहीत तिलक

तंत्र.

शानेद्यतंत्र

आशा नरकस्थि

~~१२९.१३०~~

ASHA ARCHIVES

2606 'A'

वसन्त

॥ १ ॥

नमः श्रीसुचयधायविन्द्याः

नजातं मनकश्रुतीमदयसुचयधायकमलवि

न्द्रूपरुवति

सपममविन्द्रुवतः तस्मै विषयमहासखचकसप्रतिभामहावाधिवक्

॥ यकायं पमनिम्यक्तं यकायं विन्द्रूपं ॥ उकायं नादयूपं रुवति ॥ श्रीकायमद

यं रुकायं रुकुचं यकायं मपगतमूरुं ककायं शकाचित्स्थितं यकायं पमनवविन्द्रुवति

॥ अकायं पममिन्त्यक्तं वकायं विन्द्रुवति ॥ अकायं पममिन्त्यक्तं वकायं विन्द्रुवति ॥ अकायं पममिन्त्यक्तं वकायं विन्द्रुवति ॥

यकमातु

श्रीकायमदयं वकायं विन्द्रुवति ॥ उकायं नादयूपं उकिनी सिद्धास्वदह

टिक

॥ १ ॥

संयवस्थिताः ॥ अकायं विन्द्रूपं रुवति ॥ रुकायं तं तयूपं रुवति ॥ ॥ स्वत्यचिनाकुसुमवर्ग

रुकुना

उकायं नादयूपं यकायं पमभवच ॥ यकायं उकिनी रुवति ॥ वकायं विन्द्रु

वतिकथं रुतं विन्द्रुचकुनानन्दस्वलावच ॥ ॥ याकायं खरावं यूपं गकायं गगनं यूपं

॥ यकायं पममिन्त्यक्तं वकायं विन्द्रुवति ॥ यकायं पममिन्त्यक्तं वकायं विन्द्रुवति ॥ यकायं पममिन्त्यक्तं वकायं विन्द्रुवति ॥

नैवकायं यथ ॥ ॥ यकायं उकुयूपं मकायं विन्द्रुयूपं उकायं नाठपायाः ॥ लाका

लं लल्लयदाः कर्मादि कूर्वादि कर्हिमाधयाः ॥ ॥ अकायं पममिन्त्यक्तं वकायं विन्द्रु

॥ वसन्त ॥

॥ १ ॥

नूपंरुवति॥ दकायं सवन्धिनीरुवति॥ सनायनं अस्मिं अपि हि ४ क्रियते यथा ४॥ ॥ अकायं वि
द्रूपं नकायं न जातं॥ वकायं पवधव (गधनकायं मप गत नूपं अग नूपन नत्ना मि व भगल
४॥ ॥ वकायं विद्रूपं रुवति॥ सकायं काय मि न्युक्तं गीति॥ ककायं तं नूपं डरुमं मल
सख चकं रुवति॥ तिकायं वज मि न्युक्तं लकालको नाहं लं वमनं रुवति ककायं काचि
न स्थितं॥ ॥ तस्मात् वसन्तं ४ तिलकलिंगन पूर्व क्रिया यथ म ४॥ १ ॥ अकायनेनात्मा ॥ टिक ॥
मि न्युक्तं थकायं ह नूपं येदा ४ तद्रूपं निरूपादि तं स्वदं ह स्व नूपद वता नूपं कथयिष्या ॥ २ ॥

मि ४॥ वकायं वायूरुवति ४ दकायं वज्रिरुवति॥ अकायं व नूषां रुवति॥ वकायं पृथिवितथा ४ ऊ
काया काय भव च तस्मात् नूपं च संक्षिप्या व द्वाथी ह नूपक स्पद रुजा ४॥ ॥ सकायं क नूषा जा
तं वकायं शुन्य भव च ४ इकायं इन्द्रि भवं रुवति स्वकायं शुन्य मि न्युक्तं ककायं काचि न स्थि
तं मकायं विद्रूपं रुवति॥ ककायं क नूषां कार्यं थकायं कमलं यथा॥ उत्पलिरुंगमा खेय
रुवति र्वानम भूतं॥ ॥ वसन्त नि यक ॥ त्वा द वता नूपा रव्या न निर्द (आ दितिय ४॥ १ ॥
अकायं वकायं रव्या तं थकायं इकायं रुवति॥ दकायं ललना रव्या तं वकायं न सना स्रुथा ४ तका

॥ वसन्त ॥

॥ ३ ॥

पञ्चमनायपंश्रुवधरुवतिनिश्चितं॥ अकारंविन्द्यपंपकायंपश्रुभवचनकायंवज्रपवनंचक्रु
विधंदायंवाक्किरुमध्वसंस्तुतं॥ ॥ पकायपवनवंगनध्वकायधीर्यभवचनकायजातं
स्वातंउरुसंदायमर्द्धउद्रन्यकीर्तितं॥ ॥ विकायंविविधकायंस्त्रकायहनधर्मसमाधितं
नकायंनजातंउर्द्धदायनध्वतव॥ ॥ आकारंश्रिकाशीचेववाकायनाउविन्द्यस्तथा॥ ॥ रुका
यंहयतंवर्द्धनकायंनजातंगत्यागतिपवरुने॥ सकायेकायमाकातंरुकायंवज्रभवच ॥ टिक ॥
पतिस्थितिपीतिचरुकायंरुवतिनिश्चितं॥ उकायन्यउविन्द्यतस्मात्सहजपत॥ ॥ ३ ॥

वसंततिपकध्वत्वाकायदायरुदाख्याननिर्द्धयरुतिय॥ ३ ॥ अकारंनेयात्माचेवधका
यंरुगवानरुसंमतिरुस्मेविषयजातातकायंतंतपूतं॥ अकायंनादविन्द्यतथागकायंगगर्धचे
वतकायतत्वभवच॥ काकायंनादविन्द्यकायंउद्रन्यपंतथातस्मेविषयदधपि॥ अदिह
मीदधयिष्यामि॥ पी० कथंरुतंकिंरुवतिपी० पीकायंचक्रुपुंश्रिकाशीरुवति॥ ० कायंरु
वज्रविन्द्यस्वरुवंकिंरुवज्रंरुकायरुद्रुन्यवकायंविन्द्यमंतिपतितयतिरुशिकानम
स्व॥ उकायंनादविन्द्यरुवति॥ तस्मात्पी० अदिदधरुमय॥ नचस्त्रागागतानाथा॥ नचधा

॥ वसन्त ॥ ॥ असंस्थिताः ॥ ॥ पकानं पमं रुवति न कायं विन्दं रुवति याश्च पातालवासिन्यः सर्वास्मात्सर्वा
 ॥ ४ ॥ स्थिताः ॥ ॥ मृदिताः किं रुवति किं काशीपमृदिताद्याताः रूपाकायं विन्दं सकमलं रुवति
 मकायं विन्दं रुवति ॥ यकायं यककाचिच्छितं ॥ रूमयः आलयावाधिसत्त्वनां कीं वाधिविन्दं
 रुवतः सत्त्वकिं कथं रुतं ॥ आनाद्यातं किं आद्यातं ॥ ॐ न्द्रियादिस्वप्नीनां आलयः सर्वव
 दानां सुखदीना विवधघतः ॥ ॥ पकानं पममिच्छं न कायं लल्लं विन्दं रुवति तस्मै ॥ टिक ॥
 दानिं न्द्राधिचिरानां यदायाकि पूर्णितां ॥ तदा समतव दानां वृद्धत्वं निकटं रुवत ॥ यकायं ॥ ४ ॥

पममिच्छं न कायं विन्दं रुवति ॥ न कायं न जातं न स्मात् न च कथं रुतं च न जानन्द स्वरा
 वं पीभदिदं न रूमयः ॥ ॥ वसन्ततिलकारुमिस्वप्नपाद्याननिद्वयश्च कथं ॥ ४ ॥
 न कायं कृतां गलं थकायं कथं रुतं जागलं रूगमध्वगतनाडीस्वप्नादिपीभदिदं न रूमिष
 त्यायमितां किं ॐ न्द्रियादिवसन्तः न स्मात् घत्यायमिताभं तपविंघविः कथं वज्रभं ॥ रुद
 नदं न रुदकथयिषामि ॥ मलयदं ॥ किं रुवति मकायं विन्दं रुवति लयं काचिच्छितं यका
 यकथं यकस्वरावदं कायं यं कृकाचिच्छितं थकालं किं जल्मकलनयजालं धनं तथा ॥

॥ वसन्त ॥

॥ ५ ॥

ॐ श्रवणं सर्वदं भास्वः ॥ १ ॥ कायं यत्तु काचित्स्थितं ॥ भाकायं पी० धीं सर्वसहमागतं ॥ मुवाकृत् सव्यवस्थि
ता ॥ रुचनाधीं किरुवति तिलावसचनचनं ॥ समाख्याता ॥ स्थानवि ॥ अघत्रूपिधकीं थानविस्था
षत ॥ चरुविंशतिस्थानं रुवति ॥ ॥ भाकायं पद्ममिह्युक्तं वकायं विन्द्रं नूपं रुवति ॥ उद्धार्यं न
यस्थानमुवृद्धानां दधनमय ॥ कायवाक्किरुचकचरुविंशतिरुदत ॥ ॥ स्थानां ॐ सर्वनातिनां
समाख्यातकिं आषातवाधिविडं आषातं ॥ नृपकिं रुवत नृकायं त्रिकाशेषकथं रुतचरुविंशति ॥ टिक ॥
स्थानसहमागतं विन्द्ररुवति ॥ ठाकिनीनातिनूपधसंस्थिता ॥ ॥ वसंतिलकदधनमि ॥ ॥ ५ ॥

दधनरुदननिर्दणपंचमः ॥ ५ ॥ ॥ भाकायं वत्तविलाभिनीधकायं श्रीरुचकं रुवति ॥ थानगतकिं
थानगतं यवथास्थानगतं ॥ पृच्छकमधूपानलंचं वनं रुवति ॥ ॥ दत्तमधगतं प
मं अष्टाधितं तस्य मधगतानाति ॥ इलवकिस्त्रूपकाकिं उरुतं त्रिकाशमधः ॥ कदप्रियषां सं
काथलममानां अधमखीरुवति ॥ किंतिष्ठति महावीजं सर्वपस्युनं स्युनं कथं रुतं विम
लं ॥ वीजं कुर्यात्तु हकायं अनारुतं विडं किं कथं रुयं वसन्ततिष्ठति दुषात्रसंनिरुं ॥ ॐ तिआ
ख्यातं दहिनां रुदिनन्दनः ॥ किं आनन्दं वत्तवानलनूपं वाजाहीतिलकास्यता ॥ कथं रुतं

॥ वसन्त ॥

॥ ३ ॥

त्रिकाधीर्द्धकलंनवायंकुचतकर्मनारिमधुलमाचूतनिद्रकलनि ॥ अर्कवसंततिलक
किंपीययति॥ नक॥ अहचकावीनोवसंततिलकास्मता॥ यागिनीकथंरुतंनन्दनवनं
किंकूर्यात्तुल्लिखं सचनचयंकायवाक्किरुहंनचिचकविवलदायनिर्गम॥ ॥
वज्रसत्त्वदेवतविन्द॥ अर्द्धदेवाचनंमत्तलखापत्तसंरुव॥ हकानाश्रमितारु॥ इकानाश्रमा
घसिद्धि॥ तस्मै॥ पूपांनशिविन्द्रंश्रुनाहंतंकिंश्रुनाहंतं पृथिव्यादिमहारुत॥ किंमहारुतंवा ॥ टिक ॥
धिचिरुंचरुचकपुलदत॥ ॥ चरुसंधारुवति किंसंधा॥ चकायंचरुयानन्दंस्वराव॥ ॥ ३ ॥

रुवति॥ रुकायंनंतनृतं संकायंकमलंश्चाकायपक्रियायागपनायक्षकीयाकथं संवन्धिनीका
नक॥ कथंरुतं पयमानन्दंस्वरावं ॥ श्रीवज्रकमलंचूसनंकीउनि रुयधीसुखं ॥ कूठकूर्यात्तुस
खंचरुपुं चरुयागिनीकिठंति॥ सुखंचरुचकं किंरुतं पंचामृतं वज्रं स्नानं कूर्यात्तयागिनी
यागिसंमित्य ॥ पूजितं सततंरुवतु ॥ किंश्राव्यातं पूजितंवाधि॥ नकायतिकार्धवंकानंविन्द्र
पकंविन्द्रपकं तस्मै॥ यति॥ नशिवोवस्थिता॥ ॥ यजललनारव्यातं तमयसनातथा॥
सत्त्वश्रुनायातं किंरुवत॥ नागविनागंरुवति ॥ कीयाकायकाच्यवयामध्वविन्द्ररुवत

॥ वसन्त ॥

॥ १ ॥

तस्मात्सप्रतिभन्नाधिसमावाप्रयातुवसन्ततिपकतिः किं वसन्तपक्षपात्रमिताय
कायं पत्रमिच्छन्तं ह्यकायं संगृह्य वः पाकायं कृत्वा कार्यं न कायं विन्दुं वः मिकायं वृद्धि
यादिस्वरावतः ताकायं तं नृत्तं वतिः ॥ ० ॥ वसन्ततिलकसप्रतिभन्नातिचक्रव्यवस्था
द्वाननिर्द्धाष्टमः ॥ ३ ॥ अकायं तिकानं वतिथकायं विन्दुपकं वतिनातिचक्र
सप्रतिभन्नापिकां तिकां धकायं तिकां धेवर्मकायं विन्दुवतिविशुद्धिं किं यं न सहति
वतिनातिनां वतिः ॥ कथयिष्यामिकाकायं नातिवतियाकायं ऊरुपूरुपूरुवतिन

॥ ठियक ॥

॥ ७ ॥

कायनाउविन्दुवतिस्मृति कथं रतं सम्पकसह विन्दुं आगतः तत्त्वानं वतिनिश्चितः
वकायं मलमिच्छन्तं दकायं विन्दुवतिनाकायं नातिविन्दुतथा नृस्मृतिस्थानं यत्कृत्
चित्नाति सह आगतः तत्त्वानं वतिः ॥ धकायं तिकां धेवर्मकायं विन्दुवति
नृस्मृतिस्थानं यत्कृत् स्थानं सह आगतः तत्त्वानं वतिः ॥ चिराक कथं रतं वाधिवति
नृस्मृतिस्थानं कथं रतं यत्कृत् सर्वनादविन्दुसह मागतः तत्त्वानं वतिः ॥ अन्तक
थं रतं तिकां धेवर्मकायं किं वतिः तिकां धेवर्मकायं नृस्मृतिस्थानं नातिवतिः तिकां धेवर्मकायं

॥ वसन्त ॥

॥ ८ ॥

हीलामाकर्णयुक्ध्वनीखंडग्राहकथंरुवत॥नेनात्मा॥पिनीकथंरुवतवानाहीरुवत॥यत्
कूटस्थानंशाहृन्कंकिठगितल्लनं॥॥कूकार्णयिकधीरुवतदकार्णनदविन्द्रतथा॥अ
द्विकथंसर्वनाठिसहविन्द्रमागत॥अद्विरुवत॥पाद॥कथंरुगंवज्रकमलचूषनंपादरु
वत॥॥वीकार्णंधीर्यभवचर्याकार्णयंरुखपुंअद्विककंवाधिसहमागत॥अद्विपाद
कींविज्रपादरुवत॥॥मीकथं॥॥द्वीयादिरुवत॥मांकिंरुवतमामकीरुवत॥साकथं॥॥द्विक
कमलंरुव॥अद्विकथंकमलचूषनंअद्वि॥पादचतु फरुंरुवत॥चिरुकाकथंवाधिरुव॥॥८॥

अद्विकथंविवि(क्ष)रुवविन्द्ररुवपादकथंवज्रपाद॥॥चिरुकथंरुव॥वाधिविजंअ
द्वि॥कथंविन्द्ररुवत॥पादकथंनिकानं॥॥नकार्णभवमिष्टुक्तंकार्णचूषनंरुथा
॥॥द्विकथंवज्रयंकथंजंरुखरावं॥वीर्यकथंकमलं॥॥द्विकथंवज्रयंकार्णकिंअनि
लं॥सुनिकथंवाधिकांमाधितं॥॥द्विकथंनठिसहवांयंकिंरुवत॥कमलवनं॥॥
सकथंपयंमाकर्णयुक्ध्वनीकथंसर्वध्वनी॥॥द्विकथंनठविन्द्र॥॥पकार्णपयंमि
ष्टुक्तंरुकार्णसंरुक्तं॥॥द्विकथंकिंकमलानन्दखपुं॥॥अकार्णअपीपंधाकथंविन्द्र

॥ वसन्त ॥

॥ २ ॥

पंचलकथं वकात्र विन्लकालनादः ॥ वीकथं त्रिकाशीर्यकथं क्रियावलकथं वडः ॥ स्मृतिकथं नाउ
सहमागतः वनकथं वडवलं ॥ समाधीकथं क्रियाकर्मवलं कथं कृतिवतः ॥ पहाः क
थं थानिः वडकथं वतः ॥ समाधिकथं पहाचूमनं संवाधः ॥ किंकमलवडं चंचनास
नासः ॥ वीर्यकथं सम्यककामाधिनावाधः ॥ कथं पविष्ठाकं ॥ धीतिकथं लिङ्ग
चूमनं वाधंगकथं तादनं ॥ प्रसर्विकथं भद्रं कूयवाधः ॥ किंकमलचूमनं ॥ टिक
धर्मपविचयकथं वडविन्लपविः ॥ संवाधंगकिं भविजं सचयसचनाचलं ॥ स्मृतिः किं ॥ २ ॥

कमलं तादनं कमलं तादनं संवाधः ॥ किंवडवाधयः ॥ उपकाकिंकमलकालाहं न स
भाधः ॥ किंपयं वडवाधयः ॥ सम्यगकथं नादविन्लदृष्टिकथं पतशीवाधिं ॥ सम्य
कसंवडपमपुतिष्टायः ॥ कल्पकथं वाधिचिरुवहा ॥ सम्यककथं विन्लसहमागतः चा
मसंवाधिं ॥ सम्यक्कर्माहुः ॥ किंपक्रियाधर्ममागताः ॥ सम्यगजिवकिंकमलकथं पक्राननं
॥ सम्यग्ध्यायामः ॥ विविधहातव्याः ॥ सम्यक्स्मृतिकथं ॥ भृगुनवीनः ॥ विरुक् ॥ हास्यः
॥ उदरयानकं कनूधः ॥ रुतः ॥ निरुवकिं ॥ सम्यक्साक्षीः ॥ कथं वडिं संभाषकायं वाधिय

॥ वसन्त ॥

॥ १० ॥

प॥ अकारणिकानं नकारण उत्पन्नं वाधि उत्पादिता ॥ उत्पन्नं किं विन्त्रं कृणुत कथं सहजान्
नृधमांशं कथं विन्त्रादिता ॥ अनृत्यन्नानां किं सहजानन्दस्वभावं ॥ उत्पन्नानां
किं नादविन्त्र उत्पादनं ॥ ० ॥ वषट्कतिलकं सप्रतिष्ठाधि उत्पादीतादृशेष ॥ सप्रम ॥
॥ अऊ ॥ सप्रयाथकायं घृतमवच ॥ हाकारं त्रिकानं मकारं विन्त्रमवच ॥ स्वाद्या
श्चात्मनूपनसंवक्रामि ॥ काकारं किं काचित्स्थितं द्यकायं त्रिकानमवच ॥ श्रीहृत्कनः ॥ टिक
दृष्टान्तिता रुवति ॥ गीत्री कथं कमलं समस्तक ॥ कथं वाधिचिरुमृत्तल ॥ शुभं किं उक्तं कथं क ॥ १० ॥

मलकं लंवेन मलः कथं कृषुवयं यथाक्रमं ॥ गुणपर्वकमनेव मत्पन्नमधुलं हितम् ॥ पाद
कथं चतुष्टयं ॥ कंकारकवन्धकिं त्रिकाशीदधुकिं वज्रसम्भूतिं हृत्की ॥ गीत्रिकथं कमलं
द्वान्तिष्ठाधिमानं संप्रममध्वगतचन्द्रमधुलमवच ॥ श्रीहृत्कं कमलं कालारुलं क
नृत ॥ किं कृत्तवं किं संतापकायशी ॥ तदवमधुली किं मधुली त्रिकाशी वसुनां सायमरु
मं किं सायउरुमं सप्रतिष्ठाहानातिचकं मं उलं हितविश्ववापित किं सर्वनाति स
मायागठा किनी ज्ञापसम्पन्नं ॥ अदकिं वाद्यायं तयस्थिता ॥ सिद्धिद्वय किं वाधिवहा सिद्धि

॥ वसन्त ॥

॥ ११ ॥

किंरुवतः सरुजानन्दरुवतः वृद्धानां वाधिसत्त्वानां समयाथेदितननु ॥ ऊननिरुवजवृद्धत्वं पाप
निमद्युलादतः ॥ आवकादोवस्माद्यादोरुवतः ॥ किंसमयारुविहिः कियतहामः पक्षमेव
महाकाली ॥ जागयूजा किंवायककालयागनः सिद्धरुवतुः सिद्धकथं सरुजानन्दरुवतः
॥ ० ॥ वसन्ततिलकहामकियानिर्भयम् ॥ ८ ॥ अकाजनेयात्मामिरुक्तां च काजं
रुवजं तथा शिकान किंयाधितारुगवृत्तिधर्मादिया किंधर्मवाधिरुवतदया किंरुगः तस्मै ॥ टिक ॥
वजनकिया ॥ कूर्वन्ति श्रुति किंनसनाः कालिकथं ललनातस्मै मिथय पंचासदक्रनासि ॥ ११ ॥

आः अरुज किंवाधिवहसंशु किंनठितु किंनठ किंनठ किंविन्दरुवतः ॥ अरुजपकिं
वाधिसिंधूरुवतः नायक किंप्रमानन्दस्वरुवः ॥ ० ॥ वृत्तिवर्णनतिलकमन्त्राध्वज
ननिर्द्धनवनमः ॥ ९ ॥ अकाजं वायाहिथकाजं रुगवान् तथा रुगवान् कथं रुक्तरुकाजं रुग
भवचः गकाजगगभभवचः वाकाजकियाकाजतस्मात् रुगवान् तथा ॥ नकथं नजातं नमृत्
ननूपं रुवतः कथं ननूपं वजं पप्रयमिषाण्यवृत्तिरुवति ॥ रुग किंरुकाजं पृथिवीगकाजं गग
नभवचः तस्मात् रुगः रुवति ॥ विधानाहिरुगं नकाजाकृत्संस्थितं निर्माधचकं किंकथं रुगं

॥ वसन्त ॥

॥ १३ ॥

नविलं॥ संसायकथंरुतंदरुमिन्नुक्तं मार्गकिंरुवतः॥ यन्कूडक्रियाकूर्वकिः॥ तत्तार्गरुवतिः॥ वि
किन्नांकिंवाधिविन्त्रंविक्किन्त्रंरुवपपंचामिपथमंभिवं॥ निर्द्धंयपयमंशङ्कशीवउसत्तयूप
कं॥ वउसत्तकिंवडाहवतिविन्त्रयूपंतत्तउसत्तरुवतः॥ शीहयूकं॥ तिख्यातंतकुरुमुघन
यूपकं॥ घनकिंवापाकमार्गकिंरुवतिः॥ पितीकमलंघनंरुवतिः॥ नागश्चैवविनागंचचर्चा
यित्वाघनस्थितं॥ घननकिंआख्यातंसर्वनाठिसमायागमठाकिनीकालसत्तुखंयहस्पष्ट ॥ टिक
थिवीधाताकिंक्षुडल॥ ल॥ ल॥ किंवाधिविउयम्यत्वनत्वाकुरुवीयोसर्वमनिस्थितं॥ सदा ॥ १३ ॥

स्थितकिंसदास्थितसदाह्रवः किंरुवः विन्त्रुवः किंरुवः पंचामृतंरुवः मयः किंपिभुं पि
 धुं विन्त्रं मनामयं ॥ शुविशुद्धस्नानं किंवाधिविन्त्रं स्नानं किंमहास्नानं ॥ सर्वदयात्मस्व
 नकं वज्रसत्त्वः ॥ तिख्यातं पत्रं सखसदाहृतं ॥ स्वयंरूपकिंविन्त्रं यधर्मकायः पकिरुतिं दवति
 किंवज्रवावाहि ॥ रुवकिंरुवथागकायमकूपागसंधितं निश्चपंतिदिशः सर्वानुजयंति सजासूनं
 ॥ पविषकिंपविषवज्रं पविसरुवतिः किंकूजविश्वानुवसंततिलकसिद्धनपूर्वकर्मनः श्रीरु
 कवसंतः किंवसंतः वज्रवावाहीतिलकास्मृताः किंमृतावसन्तगत्यागतिननुमनुस्नानः वा

॥ वसन्त ॥
॥ १४ ॥

धिपवर्द्ध्यान्निर्द्विषादधमः ॥ १० ॥ यावज्जांजनपादलयगुदिकाः पातालवज्जांजनाः के
लाव्यादयवहिस्रगताः कर्मानूगमसिद्धयः याः सर्वमुमहर्षयः स्वरूढनसंयुक्तकामाश्चि
तास्ताः सर्वाकालितवसंततिलकायागपरावादिताः ॥ वृत्तिचर्यावृत्तिदशवलाचार्यशु
चूपदधमागम्यः शीरुचकुरुदयकस्पदधमासप्रगतमवधार्यथावत्सम्बन्धमात्रायनं ॥ अ
वाक्ष्यन्त्यनूपनः स्वयंपविधानतारावास्फटिकमन्दमन्यवधार्यसचिन्तयन्वस
नतिलकतिः ॥ वज्रवानाकाञ्चनवन्शीरुचकस्पदधमाचार्यशुचनस्पदधमापदधमा ॥

॥ टिक ॥
॥ १४ ॥

मागम्यः वर्णतिलकतिरुदविधानाययन्थस्पतिः ॥ समाप्रयंवसंतिलकतिः ॥
शुभं सर्वजगताम् ॥ १ ॥ शुभं रूपात् ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥
ॐ श्रीः सुरुच्यवधायविन्दुस्थानमः ॥ वन्द्योवज्रसत्त्वुवनवज्रयुग्मं सर्वव
हिवर्कनानानूपनयनतिमिलरुच्यरुचं निमित्तं भयसर्पधर्माधिनमूनिनाजिनयुगी
समगं मधुलं वज्रधरुसर्वानन्दकनूपपयमभिवमयंदहिनाभाकुरुताः ॥ सकिंशरु
चकनेनात्मातिजितः समः रुचिः निश्चितः विषयकिं रुजवरुचिः रुजं किं रुजं किं

॥ वसन्त ॥

॥ १५ ॥

कुर्यात्तु रूपायां वज्रवज्रयध्वलिङ्गिगिंशीरुच्युकीकुञ्जयः रुक्मिचर्मविनयधरांशीनानाश्रयादि
ताः नैनात्मारुणितवदनां लिङ्गानूनागिठमनूखदांगध्वनिनामहासुखसप्रतिभत्सहावा
धिपदधर्मस्वरावस्थितं किं स्थितः स्त्राङ्गनाठिचक्रकथंचक्रपुरुमूखां संपंचस्वयद्यापभमात्रा
चक्रमुंभदाख्यितव्यं ज्ञानं कायवाक्चिरुचक्रहृदस्थितानां किं रुक्मिस्थिताः चक्रकथंरुतंचक्रना
नन्दस्वयूपनठिचक्रहृदस्थिताः पी० भदिकानां दधानां रुक्मभयं शक्तिरुक्मभयं महाभक्तय
पंकिं नूपं व्यामनूपं किं कुर्यात् सर्वो गं सर्वज्जुं स्वदहात्मयागं कूर्वन्तिः श्रीरुच्युतं पयम

॥ टिक ॥

॥ १७ ॥

निवृत्तिः पदं पायवभक्तितलकां किं वसंतनाठिचूपं शुष्मापजापमभूआपमाशीचं वनि
गं लघूनाठि सरुमागतः हृदयस्थानो स्त्रयनो कुर्यात् किं स्वदहामे संलागचक्रपयमान
नन्दस्वयूपनकलारुपयमान नन्दस्वरूपा किं वाठ सरुजारुवति महाकाया लिङ्गमनूनाभि
नीकायकुर्यं पस्य संचिदः नाठिचक्रनाधं पक्षवधगनजगत किं संलागचक्रक्षकुर्यात्
स्वपनार्थसोखं तस्मै चक्रपुरुदंडर्द्धगमिः स्वात्मनूपनयागपी० विनीर्जनाः किं
कथंरुतं नूआत्मनूपक्षशीचक्रसमयकमान् श्रीवज्रगकिनी सिद्धास्वदहसस्थिताः चक्रसम

॥ वसन्त ॥

॥ १३ ॥

यस्य रूतकं थं द्वा द्वा रूतान् तथा ॥ द्वा द्वा धाम पप्रिय निता रूत ॥ तस्मात्तु निर्माध चक स रूतान्
दृष्ट्वा पं विप्रमा क्तानं रूत किं विप्रमानन्द रूतं सख चक रूतान् कथं मूष्ट द्वा रूतान् ध्यातं शीत
किनी सिद्धा रूत ॥ पाग रूतान् कस्व नूपां रूतं तिस्रस्व चक क्षाप वक्ष विराडुर्द्ध मूर्द्ध गता रूतं तिस्र
र्माध चक ॥ अति स्वल्प लूचि शं तु स्पष्टा वल्लभ मरुतना ॥ किं रूतना मूनी ल मूनी ल रू
तनां रूतं कृति कथं रूतं वज्र कृति मधुला काल माख्यातं ॥ कृति मं हाम कर्म च ॥ कृति मां
रूतनां चापि कृति मं जप मवच ॥ ॥ अद्वैत कृति किं अद्वैत यथापाना थि र्ऋ कश्चि त्का ॥ १३ ॥

॥ टिक ॥

॥ १३ ॥

लावा रूप ययुक्त उर्द्ध गमि मूध गमिं सप्र किं अर्द्ध कला ॥ नवं शी रूत क किय कायं कं रूत
ति तस्मात् अर्द्ध गमनाय न म मूध गमि र्ऋ किय तयथा ॥ निविकल्पान्न वृद्धं विकल्पा चना
तथा ॥ संवल कथं रूतं सवि स्र हन रूतं सवि स्र हन रूतं ॥ सवि स्र हन रूतं किं क
र्या तव्य वहा न ॥ सदा ला क रूति सवि न स्व नूपा न उर्द्धा धरु ला किं किं लोकि क ॥ स्वराव मा
गमाणि न्ध सर्व कूर्व विमूच्य तं कूट मूच्य तं ॥ वसंत तिल क विधिय किय गम क गम ह क राव मा
गलि जन पूर्व च उना न दृष्ट्वा पा रूतान् निधन ॥ पथ म ॥ १ ॥ अथा त स स्र कृद हस्य यथा

॥ वसन्त ॥

॥ ११ ॥

स्वदवतायूपंरुवति ॥ ॥ यूपंवेनाचनं वृद्धावजसूर्यदुवदना ॥ पयनरुध्वज ॥ संहा संस्क्रामि
वज्रपाटक ॥ विधानं वज्रसंस्क्रु सर्वयूपंरुहयूप ॥ ॥ नकुंलाचनाख्यातं मामकीर्ति
तथा ॥ पाधुलाघातं चेवतायामुखस्मृतं ॥ वज्रधातुं ध्वनीकायपंचेन्यसू लदवता ॥ सर्वयुक्तं
धधुमुहंरुहं ॥ पयमध्वज ॥ ॥ पातधिपृथिवीधधुआपमुमापिशीस्मृता ॥ आक
र्षधधुनिधधुमुवायूनरुध्वनीमता ॥ आकासधधुनूकोचपयमधुलिचनानां कूला ॥ ॥ टिक ॥
अधुपयानां धिता तथा अधुपयानां किं एमनिधोनिधतालि ॥ घस्मनिपूकसिक्तथा ॥ सवनीच ॥ १७ ॥

अनीदंवीनी तथा अधुपयानां किं एमनिधोनिधतालि ॥ घस्मनिपूकसिक्तथा ॥ सवनीच ॥ १७ ॥
स्वतं ॥ ॥ वृत्तिवसंततिलककायास्थिता ॥ वेनाचनादिदेवतायागिनीयूपाख्याननिर्देश
द्वितीयः ॥ १ ॥ अधुपयानां संपवक्रामिकायवाकचिरुतावजपंजलादिं अधुवधुस्वयूपाख्या
ननकशीहंरुकावीनरुनं पंचामिदवता ॥ ॥ आत्मयचेववायवमाहं उवायूशतथा
चकचकस्य संचात्राद्र्द्रपाधुलद्रस्थितं ॥ ॥ पधानशीहंरुकंचेवउर्द्रमूर्द्रपकिर्द्र
तं अधुपयानां धिता तथा अधुपयानां किं एमनिधोनिधतालि ॥ घस्मनिपूकसिक्तथा ॥ सवनीच ॥ १७ ॥

॥ वसुक्त ॥
॥ १८ ॥

वारुनादिनूपनगम्यागतिपवरुनः ॥ उयधिकामुवंवृद्धाकिन्वायागमातयः किंथाग
मातयः श्रीरूपकनसिद्धासरुऊनूपतः ॥ ॐतिवसंततिलकयन्तात्मकस्वरूपद्वय
रुकाख्याननिर्देशरुतीयः ॥ ३ ॥ अथातसंपुवक्रामिदणपीभदिरुमीरुवविरुगवान्
दणरुमिध्वनंः आशानपीगाताविअनकिंविअंतः ललास्थनमात्ररुद्रंकात्रचकनिर्ध
यः ॥ किंचकमहासुखचकवाधिविचिरुनिद्राकिंभद्वयरात्रिनः ॥ स्मृताः पीभदिरूप ॥ टिक ॥
नभवाकार्यंतयस्थिताः ॥ श्वचन्याश्चोरुयागिन्यारुचन्यापितथापनाः ॥ याध्वपाताहवा ॥ १८ ॥

भिन्यः सर्वास्मासुस्थितः किंउर्द्धस्थिताकायवाक्किरुचकषूस्थनानुपपरुदतः ॥
॥ किंपरुदतः चकुविंशतिंपरुदतः पिभदिदणनऊयः किंदणनादयः स्थानयथास्व
नूपनरिद्यतकिंरिद्यतसरुऊस्थिताः किंस्थितावऊकमलस्थिताः किंस्थितारिद्यतसरुऊस्थि
ताः ॥ नननवंसमाख्यातामूदितायामुरुमयः ॥ मूदितारुमिदुम्राहायावाधिसत्वा
नांकिंवाधिसत्वानांम्रालयाब्जद्वियादिस्वरूपिनांम्रालयसर्वः वृद्धानांस्कंधदीनांविश्वघतः
किंवृद्धानांवाधिसत्वानांवृद्धत्वंवाहिकापनाः ॥ पत्रार्थकिंकथंरुतंपत्रार्थद्वारिंभवाधिविचि

॥ वसन्त ॥

॥ २० ॥

किन्नानाठिपुनस्थिताः ॥ ॥ इति वनकतिलकपी ॥ अदिदमरुमिरुठरुठननिर्दशसु
॥ पंचमः ॥ ५ ॥ अथातसंपवक्रामिनाठिचक्रं सचयामिः ॥ इममध्यागतं पञ्चमं अष्टपञ्चसकशि
कं किं कुर्यात्तस्य मध्यागतानाठिकलवक्रिस्वयूपका किं स्वयूपका कठनीयसंकाभलममा
नायधमस्वी ॥ तस्य मध्यास्थिता वीयः स घर्षस्फुलमाउकः ॥ किं कुर्यात्तुणीह नूकनः ॥ कापाना
हं किं अनाहं तु पात्रसंनिहं ॥ कुरु आख्यातं वनभातिः ॥ दहिनाः ॥ इति नन्दनं किं वात्राहि ॥ टिक ॥
स्तिरथाः ॥ कर्ममात्रनिर्दशकलं गीनाहि मधुल किं वसन्तपापसुनुष्टासमापय्याव ॥ २० ॥

वस्थिताः ॥ एकशीह नूकावीभावसंततिलकास्मृताः ॥ कथं रूतं तिलकां सचत्राचनं किं त्रि
लाव सचत्राचलं वात्राहिकथं यमानवात्राही ॥ एकाम्भानक्तवर्धमन्तकभातिनग
नमंसवान्सर्वसाधितं ॥ पतनूरासमाताः ॥ कलिपाठध्याः ॥ तथाः ॥ तस्मै वात्राहिं व
संततिलकास्मृताः ॥ ॥ कायवाकिरुरुदनत्रिविधावात्रनिर्गमः ॥ गत्यागती कनाय
पू सर्वदहिस्थिताः ॥ किंदहिस्थिताः ॥ वाह नूकहिनिदहिस्थिताः ॥ किं स्थिताः ॥ मृटिनी ठिमा
उपूतः ॥ एकशीह नूकतिः ॥ ॥ चतुयागियत्रायनस्थायिकथं रूतं ॥ ज्ञातं वदवक्तुं

॥ वसन्त ॥

॥ २९ ॥

कलनघननिरुंभामत्रकंसूपीकंडाशुशुभकविश्वान्धिताः सुसुमडाविरुषिताः मूलक
लवयांवज्यं भधयंडुअवेहस्मिचर्मममयवत्रकं कर्हि पाभतिभूलं खदां (गपा) य
भंरुहिनयभियधयं मधुमाताविरुषं आतिराकममानं भियसिक्चरु (गरे) नवं कलि
पाठिः षन्मडा (गप) सारुं नवयसयसिकं दिपिचमविनान्धितं पक्षपाथकत्रपंदभयवि
किजर्गमसेरुचकंसमयणीः ॥ कस्मेशीरुचकावीनोनाठविश्रुनारुह ॥ किंश्रुना ॥ टिक ॥
रुतं पृथिव्यादिमहारुतं तथाः ॥ चतुनानन्दनूपं रुचयगापनायनः किंयागपनय ॥ २९ ॥

धंजकिनीमुतथालामाखधुभाहउरूपिशीः थः क्रियाकात्रकपत्रमानन्दनूपधरुवतिः शीवजस
वत्रपधकीठकिरुयधीसखं ॥ किंकिठकिं ॥ दलाधं चरुयचापिचदिह्वावस्थिताः ॥ किं
र्यान्पंचामरुवहासामुतत्पूजापूतंगानाः ॥ ॥ कलुशीरुचकतिः कायवाक्किरुचक
रुचरुविंशतिद्रुदाहताः ॥ ॥ पिभदिह्दनाभिन्स्थानव्यवस्थिताः ॥ भियसमुसमरु
तानाश्रुः भियजाः स्मृताः नजसत्तमभापूपासासामध्वरुचायिकाः पूः पूरूपिपुपच
धुपचधुमकिनकाभ्यासतवकुं रेनवनगशमखषडुजाकर्हिकपात्रमयवडाज

॥ वसुक्त ॥

॥ २३ ॥

स्वतवदनारुजाषट्पुरुषिता ॥ वज्रयध्मत्रिभुजादिभुजमयूखद्वंगाखत्पनासुथा ॥ नानासुख
धनालिंगभंभ्रनसागभनियोगिनी ॥ १ ॥ मालवकुमकुयापक्तवध्मत्रिभुजाषट्पुरुजास
मालिंगंखद्वगांभुमयूखथा ॥ वज्रयध्मं कूष्मचकंषट्पुमयूखविभुषिता ॥ अष्टक्रिया
प्रसन्नोप ॥ मरुतोडाडुहासिता ॥ ८ ॥ कामप्रपतनेकक्रोनेपावतीतथा ॥ एकव
क्राब्धमवदनारुजाषट्पुभवचतथा ॥ वज्रयध्मद्वगांभुमयूखयध्मकरिमुधुपांघिता ॥ टिक ॥
॥ ऊठाडुतसमाकांतलयूपससमन्धिता ॥ ९ ॥ उडितनरुगल्लगीरुनवीसुता ॥ २३ ॥

एकवध्मनीलांगीरुजाडादणसुथा ॥ वज्रयध्महस्त्रिचर्मोकरिकपालमधुजा ॥ त्रिभुजखद्वगां
भुमयूखं कूष्मपाणचक्रसितथानानासुखतिवीलसांपक्तंभूरुकापिता ॥ १० ॥ त्रिभुजकूनी ॥ वा
यूवगमभ्यामांरुलिंगीतिसुथा ॥ रुजात्रविकपाख्यातावज्रपाणमधुठन्धध्वनिखद्वगांभुमयूख
पिचर्मो कूष्मसुथा ॥ त्रिभुजं कंवधमवच ॥ त्रिभुजोपक्रस्यामारुद्धांगिसुखयध्मत्रिभुजा ॥ ११ ॥
कासंप्रनाभिका ॥ एच ॥ रुजाडादणधिता ॥ वज्रयध्मनयचर्मोखद्वगांभुमयूखसुथा ॥ वज्रयध्म
नां कूष्मभवचपाणवज्रमधुधनाकपा ॥ विविधरूपध्मं चैव कूष्मवध्ममुहासिता ॥ १२ ॥

॥ वसुक्त ॥

॥ २४ ॥

वदनम्भामादयालिंगिता रुजादादभ्यासात्तावज्जल्लिंगादभ्यासपठिभूयंचकर्हि कपा
लमवच॥ रुक्मिचर्मखडांगठमयकसुथाद्य॥ १३ ॥ मरुच्छाईचेवपंचमूडाधनदहाचूचिता
कांतमवच॥ १३ ॥ लंपाकसूरुडांगिधनवकाधनासुथा रुजापराकनालिंगिवज्ज
॥ चमूधुखडांगीकूभादनिकिचर्मदिरुक्तायांथानिमूडातथापना॥ १४ ॥ रुक्मिचर्मकर्हिपांठम
वच॥ किठकिठतिष्ठंगना॥ धवनदरुक्ता ॥ १४ ॥ हृदयहृयकधनकवकुादिवाकनां व ॥ टिक ॥
॥ कंकूमानूधंरुजादादभ्यासुथा॥ दक्षिणवज्जपुष्पदंततिष्ठकर्हिचकासिष्ठखलांक ॥ २४ ॥

॥ सुथा॥ वामयधपाभखडांगपाठवसुक्तम ॥ अत्यधज्जुपर्वतस्थिता॥ मरुपहलिंगी
ता॥ कायालिंगमनूनागिनी ॥ १५ ॥ हिमालयखगहननावदवकुादादभ्यासुथा॥ मय
मरुच्छाईमपीतनक्तमवच॥ दक्षिणरुक्तां वज्जविश्ववज्जखचकाकूभादनिकयक
रुक्मिचर्मदिरुक्तावामयं० पाठमूरुयकमधुयवसुक्तमरुपाभयपुष्पखडांग॥ घत
मूडाधनान्धितनवाधितरिषां॥ १६ ॥ प्रताधस्थितायचचकवगिनि॥ रुक्मवध
चउवक्तसुतम्भामयक्तमवच॥ दिरुक्तां रुक्मिचर्मदिरुक्तायांठसर्वनाज्जमूडासु

॥ वसन्त ॥

॥ २५ ॥

थाऽदक्षिणवज्रांकुणकलिंठमयुग्मिभूलात्यनभिषयाऽवामद्यधपाणपाठकवंधधजकुठकुलि
॥ नानात्सारुकलकांतीकिठतिभिषयाधुधः ॥ ११ ॥ गृह्यदवतीगुठसानम्रुष्टदगलुज
रुथापंचवकुनीयनूपातीलपीतयक्तकंकूमममरुथाऽधत्तद्वारुनक्षेत्रलाहृति
चर्मदिहृत्तांजनमूडातथापनाऽवजाणिकुधुगिभूयंकलिंठमयुवयधनासुथादक्षि
धवामद्यधंगद्यधपाणपाठकंचूपभूभवचपर्वतोसुथाऽद्यनपिनिकनादवीर्गमना
रुनक्षेत्रलाहृति ॥ १२ ॥ सोनाक्षसोठिनीख्यातनग्नकूपनामगमरुथाऽध्वदंगंगवद्वकाम

॥ टिक ॥

॥ २५ ॥

अलिंगितिरुथाऽस्यामकृष्टनक्तखितपीतमांस्थभवचऽपूषामालाधनादहामधुमालाव
लविताऽनयचर्मदिहृत्तांथानिमूडासुथात्यनाऽदक्षिणवज्रपयुठमयुकलिंठमं
अचकदंदरुथावामद्यधपाणध्वदंगपाठमधुधजकुठमभवचऽवाद्यचर्मनिवास
नंर्गमनाहृतिनाननाऽ ॥ १३ ॥ सुवर्धदीपचकवर्णिनीयक्तवर्धजतारुतोऽमधु
मालसुसारिताऽहाठारुनक्षेत्रोपनारुमाऽम्रुष्टादगलुजादवंर्गमपरुनक्षेत्रलाहृति
॥ दक्षिणवज्रपयुसयुगिभूयनामसूर्यादियिचर्मधनासुथाऽम्रुक्तमालावयधनाऽव

॥ वसुक्त ॥

॥ २३ ॥

भयः खडांगचापपाशधजांश्रं कृणुदधुत्या ॥ वदाचयधसंयुक्तं किठानन्दसंस्थिता
॥ २० ॥ नगलसुवीनारयाताः षष्ठमस्वाकृष्टमभवच ॥ स्वतयक्तधुमपीतरुनिस्तथामहा
पोडात्सहासमभवच ॥ रुडाष्टादधमस्वविनालिंगास्तथा ॥ वामजकुमडाघधकातादी
पकविश्ववजधजावस्तमधुकूणयपाणमभवच ॥ दक्षिणवजनिष्ठमयस्तुनिका
कर्हिपयस्तुनलवनूपर्वताः ॥ नानाकिठनिसमालिंगं यक्षपायामहासखं ॥ २१ ॥ ॥ टिक ॥
महावलाचाष्टवाहिन्यांचकुवकांश्रमभवच ॥ कृष्टनकपीतवदनां रुडाष्टादधम ॥ २० ॥

वचः ॥ ललजिकामहाधालां डडाकटहिरिषधः ॥ वामधधरुतदकं खडांश्रं यमंग
लंकाद्यवयस्तथा ॥ दक्षिणवजधजांश्रं कूणठमयं मूरयंकर्हिनिष्ठमचकस्तथा ॥
रुक्मिचर्मादिहस्तं यक्षलिंगमनूनागिनीमूडाषट्मंठितां सर्वां मूडमातासंस्थिता
ताः ॥ २२ ॥ मयोरुचकवर्हिनीचवमहाकृडाधिनोथवस्तथा ॥ मूरवकां महापीता
॥ रजवान्धिरिषधः ॥ स्वतयक्तधुमपींगलंकृष्टममनागस्तथा ॥ रुडाष्टादधम
पोडं षष्ठमलमडाविरुषिताः ॥ वामधधपाशपाणकालां खडांगवनकमधुनस्त

॥ वसन्त ॥

॥ २१ ॥

गुरुस्त्रिचर्मादिरुक्तायां पंचमूडाविरुषिताः ॥ दक्षिणवज्रकर्णियत्रयश्रितिश्रुतमय
चक्रदन्दमंगलसूत्राः ॥ महागन्धभायसेयुक्ताकिञ्चनन्दसुष्माहिताः ॥ २३ ॥ महा
विर्यावलम्बिघानवाहिनीं त्रिवकुषमुवदशंसुत्राः ॥ सामयन्त्रुतिभक्तं च महाहि
मारुयानकाः ॥ रुक्ताष्टादशवेवमधुमालासुष्माहिताः ॥ दक्षिणवज्रद्वयमूत्र
यां कूष्मभक्षलाकर्णियत्रयश्रुतसिन्धवाः ॥ यद्यदमयुपाशश्रुतसुत्रापायतर्जनी ॥ टिकक
भामलकूष्मश्रुतिश्रुतावामसुत्राः ॥ महाहस्तामुहिरिषः ॥ गंधपुष्पमहालिंगनसु ॥ २१ ॥

था ॥ २४ ॥ विरुजामकवदनास्त्रवर्धसुष्माहिताः ॥ वज्रद्वयलिंगिगंतवेव ॥ वा
युचर्मवृतांकटिः ॥ त्रिकिन्नालिंगिगंतुजाकिंचतुर्लजाः ॥ पातकर्णिवृद्धांगु
मयसुत्राः ॥ रुक्ताष्टादशवेवमधुमालासुष्माहिताः ॥ दक्षिणवज्रद्वयमूत्र
यां कूष्मभक्षलाकर्णियत्रयश्रुतसिन्धवाः ॥ यद्यदमयुपाशश्रुतसुत्रापायतर्जनी ॥ टिकक
भामलकूष्मश्रुतिश्रुतावामसुत्राः ॥ महाहस्तामुहिरिषः ॥ गंधपुष्पमहालिंगनसु ॥ २१ ॥

॥ वसन्त ॥

॥२८॥

स्थिताः॥ रंजकलिनचिंचपादकांतसुखारिता ॥ २६ ॥ विनमानन्दनूपाद्यानक्तवर्धसु
नूपितं॥ चतुर्वक्त्रामहारिमायन्त्रयाग्निसमपरा॥ नागस्यामकृच्छपीतस्तथा॥ रुद्राक्षकना
भोदंमहाकृत्तातुहासिताः॥ हस्तिचर्मद्विरुक्तायां वज्रघट्टमयंतथा॥ स्वर्वांगायन
श्रूपायस्तथा॥ महानागननागिनीयया॥ स्वधुलातुलिंगिचंरंजवान्धितरिषधः॥ च
क्तवहृश्चमहानम्पंचतुर्लङ्काकनाधितं॥ पातुकर्किर्गुमयंस्वर्वांगभवचस्तथा॥ रंज ॥ टिक ॥
वंकाननाचिंचपादकांतसुखारिता ॥ २७ ॥ सरुद्राक्षरावयूपंतुश्रानन्दंजयतंयूनः ॥ २८ ॥

पीतवर्धमहाद्यापंरुजाद्वादशसुथाः॥ चतुर्वक्त्रमहाधर्मपीतयन्त्रममरुष्टासुथाः॥
दक्षिणरुजवज्रमयमूत्रं कृष्णपत्रं शुक्लं नाः॥ वामदक्षद्वद्वांगपारुषाणवस्त्रमधुसु
थाः॥ रुक्मिचर्मोदिरुक्तायांयूपिण्यालिंगितं सुखं॥ चतुर्भुजामहाद्वद्वांगठमयूपा
शरुहिं॥ सुथाः॥ गोपवर्धमहाद्वीष्टं गमलायससाधितं वायुचर्मनिवसनां हायनोय
पविद्विषितां॥ महारूपवकालिनादिचः॥ द्वालिङ्गनूनागिनीं॥ २४॥ काशेषमहावित्रोका
काश्यादिद्वयताः॥ नीलवर्धराचतुर्भुजासुथाः॥ सव्यकर्हिपाञ्चद्वद्वांगठमयूतथाः॥ ठाकि

॥ वसन्त ॥

॥ २९ ॥

न्यादिद्वीश्रमालिंगनयागिनीं ॥ हात्रार्द्रहात्रादिसमायूक्तं लल्लजिह्वायंकना ॥ मरुपतास
मात्रं मधुमालावलम्बिता ॥ ठाकिन्यामहात्रागमसूक्तमधुविह्विता ॥ २९ ॥ उल्लूका
स्याश्रमवदनान्चतुर्लङ्कारयंकना ॥ स्वयकर्त्तृपाठस्वदाङ्गमनूक्तथा ॥ ठाकिन्या
दिद्वीश्रमालिंगितसारिता ॥ ठाकिनीद्वीकृष्णलिंगीश्रुत्कालिनीं ॥ मरुपतासनात्राणा
नातुसमपरा ॥ ३० ॥ अनास्यात्रागवर्धचतुर्लङ्कारुहासिता ॥ स्वयकर्त्तृकपाल ॥ ठिक्क
खदांगठमनूक्तथा ॥ ठाकिन्यालिंगितचेव ॥ मरुपतादुहासिता ॥ ठाकिनीद्वीवायन्त ॥ २९ ॥

वर्धस्वपिधं ॥ षट्मूलादिरुषिता ॥ मरुपतासनास्थिता ॥ ३१ ॥ अकलाश्रमहाधालापीतव
र्धचतुर्लङ्कां ॥ ठाकिनीमालिंगिता ॥ मरुधालादुधालला ॥ स्वयकर्त्तृकपालं खदांगठमनू
क्तथा ॥ ठाकिनीपीतवर्धमहातादनधर्मता ॥ हात्रनोपलब्धमत्रात्रससन्दर्भं ॥ मरुपतास
मात्रमहादृष्टामुहासिता ॥ ३२ ॥ काक्षय्यमदार्ढीमुकृष्णपीताचतुर्लङ्का ॥ स्वय
कर्त्तृकपालखदांगठमनूक्तथा ॥ साकिन्यालिंगीताकृष्णवकुलमुसाकिनीं ॥ नयनहाहाका
लजिह्वात्रससाधितं तथा ॥ हात्रार्द्रार्द्रच ॥ यतसस्थदुरिषधी ॥ ३३ ॥ यमयतिपीतव

॥ वसन्त ॥

॥ ३० ॥

॥ स्नाचुरुज्जाः ॥ स्वाकर्लिकपालचवदांगठमनूभवच ॥ हाकिन्यालिङ्गितं चैव ॥ महात्साक्ष
रुहासिताः ॥ हाकिनीद्वान्नक्तवर्षरुद्रोदताः ॥ महाहयनोयप्रोममनायशलाकुमा
महापताधिवारिस्वनाकुसादिमदिताः ॥ ३४ ॥ यमदष्टिभामयकांचुरुज्जाक
कनाधिनाः ॥ स्वाकर्लिकपालचवदांगठमनूभवच ॥ यागिन्यालिङ्गीतं चैव ॥ कालाह
लचूर्विकास्तथा ॥ यागिनीस्वतवकुकात्र्यालिङ्गमनूनागिनी ॥ हाहाहृहासुप्रोदंरुद्र ॥ टिक ॥
कापरुयानकां ॥ महास्वतासमानूरुंदक्षकटहिषर्ष ॥ ३५ ॥ यममथनीभामकृष्णं ॥ ३० ॥

॥ गिःचुरुज्जाकनान्धिताः ॥ वज्रद्व्यालिङ्गीतास्त्रामुमहासुखकनान्धिताः ॥ स्वाकर्लिक
पालचवदांगठमनूस्तथा ॥ वज्रद्व्यानक्तवर्षकिङ्गानन्दमहाकलाः ॥ महापतासमानूरु
हीहीकापरुयानकाः ॥ महामानसमुल्लाजितावभामान्नामुल्लाजिताः ॥ ३६ ॥ दासप्रति
भरुमुसांनान्ति सभागमुनायकः ॥ ॥ किंनायक ॥ ॥ एकशीहृयूकावीनोनेनात्मा
श्रुकालिनी ॥ ॥ महाकृष्णवर्षरेयवान्धितरीषर्ष ॥ मूक्षासांघाठभरुजासर्वकनया
नरुषितं ॥ मूलमुखमहाकृष्णस्वतयनूपीतभामहवितकृष्णः ॥ उर्ध्वमुखं महाधर्मं

॥वसन्त॥

॥३९॥

हृदंश्चाकटहिषनं॥पुन्याग्निसमपराहृकटिकाटिमहाहिषधं॥उर्ध्वपिंगलमूर्ध्वकंठिनि
जंघत्सुडाविरुषितंदक्रिनरुऊरुकिश्रुधवयगमवाष्टामानयसाद्रनमाऊचिस्तथा॥
वामरुऊपृथिवीवयूक्षपवनमघ०००सूर्यऊमकूवयस्तथा॥मधुमालाधनादह
स्तकमश्रुविरुषिता॥हाठारुनक्षत्रोपपुन्याग्निसमपरा॥चतुमालसमाकां
तवश्रुद्रापन्द्रमाधवस्तथा॥चतुचयक्षमाकांत॥यह्नालिङ्गनूनागिनीनेनात्मातिंग
तसुखं॥हंगवतिनेनात्मानकवकुदिरुजांसवकलिकपालंचस्तुक्तमडाविरुषिता॥

॥टिक॥

॥३९॥

नमोउर्ध्वकंठिगमनास्तथा॥नानामहाहृकवेकिठानन्दमुमहावला॥जवंरुतंमहा
हृवऊंविहावय॥सर्वसोखासंयुक्तं॥हृकंयत्रमभ्यनंपरुकिंयुक्तं॥०००यतावजयागिभा
रुठिसंवीचवीप्रभयंपरु॥यतायूठिनठामालिकालिमुसस्थिता॥॥०००तिवऊ
यागिभानाठियूपनसंस्थिता॥चिरुवऊस्पयागिभा॥सप्रतिभद्रदाहता॥यह्नापा
यमिताहता॥अपीप्रकुचनचलत्॥॥वसन्ततिलकं॥प्रतिभलाठिचकव्यवस्थामया
ननिर्दणघष्ट॥३॥श्रुतसमस्तकायानांनाठिचक॥सप्रतिभद्रागिकाठिकाधर्म

॥ वसन्त ॥

॥ ३२ ॥

कूलवहाः चक्रवर्तिनीः ॥ मूलादिदशः वहाः महावीर्याः ॥ सम्यक्समाधिसंवाङ्मंगः ॥ ३३ ॥
॥ ३३ ॥ चतुनाडि समावहाः कायानुस्मृतिस्थानः काकाब्जः ॥ चतुनाडि वहाः कायानुस्मृ
तिस्थानः उल्लाकाब्जः ॥ चतुनाडि वहाः वदनानुस्मृतिस्थानः सानाब्जः ॥ चतुनाडि सहवहा
वदनानुस्मृतिस्थानः कलाब्जः ॥ धर्मानुस्मृतिस्थानः चतुनाडि वहाः यमदाति चतुना
डि वहाः धर्मानुस्मृतिस्थानं यमदतिः ॥ चतुनाडि वहाः चिरानुस्मृतिस्थानं यमदंष्ट्री ॥ टिक
॥ ३३ ॥ चतुनाडि सहमागतः चिरानुस्मृतिस्थानं यममथनीः ॥ ३३ ॥ ॥ ३३ ॥ ॥ ३३ ॥

नांधर्माद्यादनंरुवतिः ॥ द्वात्रिंशत् वहास्थानं कायानुस्मृतिस्थानं ठाकिनी शिहचक्रं ॥ धातु
नांवहास्थानं वदनानुस्मृतिस्थानं लामाब्जः शिहचक्रं पुरुं द्वादशनांवहाः स्थानांधर्मानुस्मृ
तिस्थानं स्वधुलाहाब्जः शिहचक्रं ॥ सप्तत्रिंशत् वहाः चिरानुस्मृतिस्थानं त्रिपिनी शिसम्यक्स
माब्जः रुगवानुब्जः शिहचक्रं रुमीध्वनं ॥ ३४ ॥ ॥ ३४ ॥ ॥ ३४ ॥ ॥ ३४ ॥
॥ ३४ ॥ सर्वशरीरगगनाः ॥ देवताः वरुणाः संस्थानमात्रियसंस्थिताः ॥ ० ॥
वसन्ततिलकनाडिचक्रं सप्तत्रिंशद्वाधियादिकाः धर्मविशुद्ध्यानिर्द्धनः सप्तमः ॥ १ ॥

॥ वसु ॥

॥ ३४ ॥

अथ तसं वरु सर्वे न विप्र मधुल ॥ महायाग हाम ऊपरा वनादिविधिक्रिया ॥ भवाक्काश्चात्मन
पक्षसु प्रणिभत्सहायाग संमित्य ॥ किं संमित्य याग संमित्य किं याग ॥ देवते ह नू काये मुना
ठि नू पे ॥ सु संस्थिता ॥ किं स्थिता च रु द्वायं यथा स्थितं ॥ सर्व वीपस मो समायागं ॥ च रु न सु
य कि लि तं ॥ गु नू वृ द्वां गु नू धर्मं गु नू सं द्यं तथे व च ॥ तस्मा गु नू पर्व क भने व न त्प न्नं मधु
लं हि तं ॥ किं मधुल च क नायं शा ह्य कं वीपं किं कथं रू तं क काल रू द्वा नू पा हि स भ नू गि ॥ टिप क ॥
विना सु थ ॥ महा संख्या दि रू द्वा दि हाम य ग्म दि का य क्षी ॥ न क शा ह्य क्का वी पा व न क ति ॥ ३४ ॥

लका सु ता ॥ किं मृ ता दि व र्णं त उ म म नू तिल का द्वा ता ॥ ख द्वां ग व र्ण क ति मू च्य तं ॥ तस्मा नू वि
नू पा रु द्वा रू न ॥ स्थिता नां च चला चलं ॥ किं चला चलं श व नू मृ त नू प क्ष ॥ तने य रि द्य
न ना ठा व क्रि सं भा ष का नि क्षां व मा हि स ता ष का यं ॥ कथं रू तं ॥ ॥ तदे व मधुलं रू द्वा
रू व मु नां सा य म रू मं ॥ किं रु द्वा र्णं वीप वी प श्व यं नार्थं मधुलं हि त का य क्षी ॥ शा ह्य क्का
गि नी मि त्य व न भ क ति ल का सु ता ॥ ष दि ष या नू पा दि ॥ वा द्वा द्रि य प व रू नं ॥ मू ल्य क नू
रू द्वा क दि सि द्धि द्वा व स्थिता ॥ न क शा ह्य क्का वि ना ॥ वा धि चि रू न व रू क्षी ॥ ह वि रि

॥ वसन्त ॥

॥ ३५ ॥

॥ कियतहामः पयः एमोऽमुमहाकलोः ॥ उम्माद्यादिदेवानां सूनासुनंत (थेवचः) ॥ मदितारुमी
स्थितायचः साधूमतिर (थेवचः) ॥ दग्गुरुमिस्थितायचः सम्यक्संबुद्धादिदेवताः ॥
॥ अकस्थितामहापतः ॥ ॐ त्रियादितथाक्रमः ॥ दग्गुरुमिस्थितानां (थेवचः) ॥ आर्याष्टांगमहायूयः ॥ यचरु
मीस्थितायचवीयवीयश्चनस्तथाः ॥ महामहावाधिंभवकादित (थेवचः) ॥ स्वस्तिरुवतिः ॥ स
दाभंति ॥ ॐ श्रुवंचकनायकं ॥ ॥ ॐ तिवसंतिलकहामकियाकृतिर्भवीयश्चनादिह ॥ टिक ॥
सुउष्टानिद (थेवचः) ॥ ८ ॥ अथासंपवक्रामिसमयादिहः ॥ रुदिनां ॥ रुगवानारु ॥ ति ॥ ३५ ॥

कामधुलंयमवजानलितितिस्मृतः ॥ धर्मादितिविख्यातं महावाधिनयंदधं ॥ दग्गुरुकृतिः ॥
॥ कालिकालिसन्मिसुमश्चोवर्गवस्थिताः ॥ कूर्वतीकर्मसंघातमंरूपनदहिंशं ॥ अ
कृप (थेवचः) ॥ दग्गुरुपादिनां किमच्यतः ॥ मन्नाशं चेतकुशांश्चाम्नाशं किंपराः ॥ ॥ ॥ ॥
वानारु ॥ नतान्यवस्वरूपाक्षिनान्यदन्नास्ति किंउत्कं ॥ अकचटनययवर्गयतानिपं
चाधदयिसमानिस्तानि ॥ वजायश्चापमगगानिपतिदलमक्षरूदिस्तानि ॥ नषाम
॥ ॥ मुकिंउत्कं विद्यतं यनमश्चयः ॥ अकायः ॥ सर्ववर्ग (थेवचः) ॥ महा (थेवचः) ॥ नायकः ॥ ॥ ॥ ॥

॥ वसन्त ॥

॥ ३३ ॥

॥ नाहः ॥ याः दृष्टं ज्ञानं ज्ञादलपठिकापाताललयक्रांगनाः ॥ मेलाकादयचात्रिसूतकगताः ॥
॥ कर्मानुगमस्मिदयः ॥ याः सर्वास्तुमहर्षयः ॥ सखवनसख्यंचकामाचिताः ॥ तावन्नष्टकमध्वगम
॥ स्वयवनात्रियानि वग्रास्तकात् ॥ श्रीरुगवानाहः ॥ यकश्चित्सुसनावाऊनुनांप्रतिपद्यतः ॥
॥ सर्वामनुनूपाहितस्मादवपुजायतः ॥ दद्यावाच ॥ नागहिमनुः ॥ ॐ नमः सर्वेषां दुष्टानि
॥ नीधाम् ॥ विश्वगमांश्च सम्यक् वदमा प्रयात् ॥ नकश्चिन्नियतामनुः ॥ सिद्धिमद्विदुवावस्थि ॥ टिक ॥
॥ ताः ॥ अनृत्यन्नस्वरावाहिमनुवावर्गध्वनः पयः ॥ ॥ ॐ नमः ॥ नमिलकस्मायाच्चा ॥ ३४ ॥

॥ नपरठुनिर्लथदः ॥ नवनवमः ॥ २ ॥ अथातसंपवक्रामिधर्मसंहागशिर्मानः ॥ ठिचकात्मन
॥ पनमहासखाहनंरुवतिः ॥ श्रीमहादेववाचनरुस्यंसर्ववृद्धानां यागमदिविधिक्रियाः ॥
॥ नहस्यंठिकानंनम्यवलंतीति स्मृतः ॥ श्रीरुगवान्नाहः ॥ निप्रानारिगतंचकुंजकायाकृहि
॥ संस्थितं ॥ द्रुकंश्चगतंचकुंजकायसदृसंमतं ॥ नारिमध्वस्थितंपश्यंचदुषस्थिदलान्धितं ॥
॥ निर्माशचकमध्वदुवग्राष्टकनिवस्थितं ॥ सम्रागचकमध्वस्थैकाभावर्द्धदीपकः च
॥ नहृष्टिकनारिमुसमतात्यनिवर्हितः ॥ महासखमहाचक्रहकात्राविन्दनूपकः ॥ नार

॥ वसन्त ॥
॥ ३१ ॥

पद्मं नुयानातिवहस्य ईमूखीतथा ॥ कश्चमश्चकुविष्मकायकवहापकिर्लितं ॥ वीलानांठा
किनीनांठुगग्यागतिनिबंधनो ॥ अरुमनादयार्थकुसुप्रपवाधया ॥ स्थितो ॥ श्रीदेव्यवाचः
॥ वामदक्षिणपाशेषकुसुनादादशस्थिता ॥ उर्ध्वमस्वा ॥ समाख्याताककानादिविनायका ॥
॥ अश्वाश्चमुपाश्वस्थनातिक्रान्तानिथाडिता ॥ कृकापायकृक ॥ पाशकृकाहोहाग
चवस्थित ॥ श्रीरुगवानाह ॥ यदाकश्चमहानागनूपनचन्द्रमास्थिता ॥ नाशोऽयमुयदा ॥
वासोवडाऽगुसदास्थित ॥ ॥ रुगमश्वागमश्वासोसर्वपञ्चनिविस्तृत ॥ सूर्यपुपम

॥ टिक ॥
॥ ३१ ॥

याखातानिर्माशकायउच्यते ॥ श्रीदेवानन्दहनुकावाच ॥ तस्मिन्नसंज्ञितरानोनिर्माशकायनूप
क ॥ चिरुसंवाधिचिरुत्वापिधीरुतमनाविलंकिंमनाविलं ॥ संसायमात्रविच्छिन्नपपंचाप
भमंभिवं ॥ निर्द्वंद्वंयत्रमंभुंशिवउसत्तनूपकं ॥ देव्यवाच ॥ नागश्चैवविनागंचर्चयित्वाद्य
नस्थितं ॥ सर्वनादिसमाथागठाकिनीजालसम्बन्धं ॥ ॥ श्रीरुगवानाह ॥ प्रहस्यपृथिवी
क्षमोयत्रमपिउल्लतथा ॥ नम्यत्वनलाखकुवायोसर्वात्मनिस्थितं ॥ श्रीदेव्यवाच ॥ अरुम
हासुखंत्वंममहासुहाय ॥ स्वयंरूपंयककुधर्मकाय ॥ प्रकीर्तितं ॥ अश्वेवसहजाय

॥ वसन्त ॥
॥ ३८ ॥

हास्थिताकद्रुपधनधी ॥ श्रीरुगवानारु ॥ साधुसाधुमहाभाकः ॥ प्रहृष्टात्पहिमहापिय ॥ थनपह
तत्रुच्यासम्पसंवृद्धपदं हवन् ॥ कर्ममात्रनिर्झताकलंतिनारि मधुसूत ॥ वाप्राहीतिस्मृति
ख्याताऽवसंतिलकास्मृताऽ ॥ वालगुणतसरुसांतिविद्धुतासमपरा ॥ देवतीयाग
कालषूनामकृपागुसन्धिषू ॥ दशानां चैव वृद्धानां श्रानंदं ऊयतसूनः ॥ नारिमधुसूतमाग
म्यस्थितारुगवतिपूर्ववत् ॥ ॥ ॐ नितिवधकतिलकमहासूतनिर्माक्षसंहागलिंग ॥ टिप्पण ॥
नपूर्वकऽश्रीरुचकवसन्ते ॥ ॥ वज्रवाप्राहितकास्मृताख्याननिर्दोषादधमः ॥ १० ॥ ३८ ॥

॥ ॐ नितिवसन्तिलकगीतगंधीमल्लीदधवलाचार्यनव्वति ॥ ॐ ॥ यधमन्यादिः ॥
शुभं मङ्गलं हवन्तु सर्वशकाय शुभं ॥ ॐ ॥ ॐ ॥ ॐ ॥ ॐ ॥

वसक ॥

३९ ॥

॥ टिक ॥

॥ ३९ ॥